
„Identyfikacja pracodawców rzemieślników realizujących przygotowanie zawodowe w kontekście uwarunkowań prawnych” ustawa o rzemiośle

r. pr. Robert Gierszewski

IV FORUM SZKÓŁ RZEMIOSŁA

„Przygotowanie zawodowe – wysoko wykwalifikowane kadry dla gospodarki i rynku pracy” - on-line z Warszawy w dn. 17 marca 2021 r.

1. Dowody kwalifikacji zawodowych w rzemiośle
2. Rzemieślnik – firma jednoosobowa
3. Studium przypadku
4. Rzemieślnik – wspólnik spółki cywilnej
5. Studium przypadku
6. Rzemieślnik - spółka jawna
7. Studium przypadku
8. Rzemieślnik – spółka komandytowa
9. Studium przypadku
10. Rzemieślnik – spółka komandytowo - akcyjna
11. Studium przypadku
12. Rzemieślnik – spółka kapitałowa
13. Studium przypadku
14. Wskazówki praktyczne

Art. 3 ust. 1 ustawy o rzemiośle

Dowodami **kwalfikacji zawodowych w rzemiośle** są:

- 1) **dyplom lub świadectwo** ukończenia wyższej, ponadgimnazjalnej lub ponadpodstawowej szkoły o profilu technicznym bądź artystycznym w zawodzie (kierunku) odpowiadającym dziedzinie wykonywanego rzemiosła;
- 2) **dyplom mistrza** w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła;
- 3) **świadectwo czeladnicze** albo **tytuł robotnika wykwalifikowanego** w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła;
- 4) **zaświadczenie** potwierdzające posiadanie wybranych **kwalfikacji zawodowych** w zakresie zawodu odpowiadającego danemu rodzajowi rzemiosła.
- 5) ponadto zgodnie z art. 3 ust. 3 Osoba fizyczna jest obowiązana wykazać się **innymi dowodami kwalfikacji zawodowych**, jeżeli z przepisów odrębnych ustaw wynika obowiązek posiadania takich kwalfikacji.

UWAGA: Art. 2 ust. 4 ustawy

Do rzemiosła nie zalicza się działalności handlowej, usług hotelarskich, działalności transportowej, usług świadczonych w wykonywaniu wolnych zawodów, usług leczniczych oraz działalności wytwórczej i usługowej artystów plastyków i fotografików.

*Aktualnie nie ma urzędowego wykazu zawodów rzemieślniczych (rodzajów rzemiosła).

Art. 2 ust. 1 pkt. 1 ustawy o rzemiośle

Rzemiosłem jest zawodowe **wykonywanie działalności gospodarczej** przez osobę fizyczną, z wykorzystaniem **zawodowych kwalifikacji** tej osoby i jej **pracy własnej**, w imieniu własnym i na rachunek tej osoby - jeżeli jest ona **mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą** w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

*Zgodnie z ustawą prawo przedsiębiorców (art. 7 ust. 1) mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą jest przedsiębiorca, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych: zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 43 milionów euro (warunek łączny).

*Właściwy rejestr - CENTRALNA EWIDENCJA I INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (dalej: CEIDG)

Przykład - jednoosobowa działalność gospodarcza:

Osoba fizyczna prowadzi działalność handlową (hurtownia warzyw i owoców) jako przedsiębiorca (wpis do CEIDG z przeważającym kodem PKD 46.31.Z). Właściciel ukończył technikum handlowe z tytułem technika handlowca. Jest to jednoosobowa działalność gospodarcza i właściciel zaliczany jest do mikroprzedsiębiorców. Właściciel wprowadzi zatrudnia kilku pracowników, ale również sam pracuje w hurtowni i nią zarządza.

Pomimo spełnienia wszystkich przesłanek do uzyskania statusu rzemieślnika w rozumieniu ustawy o rzemiośle w szczególności:

- *jest to jednoosobowa działalność gospodarcza potwierdzona wpisem do rejestru CEIDG wykonywana przez osobę fizyczną,

- *właściciel posiada kwalifikacje zawodowe w postaci świadectwa ukończenia ponadpodstawowej szkoły o profilu technicznym tj. technikum handlowe,

- *jest to działalność gospodarcza wykonywana z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji właściciela i jego pracy własnej,

- *przedsiębiorca jest tzw. mikroprzedsiębiorcą w rozumieniu ustawy Prawo przedsiębiorców,

to jednak w tym wypadku przedsiębiorcy nie możemy uznać za rzemieślnika w świetle przepisu art. 2 ust. 4 ustawy o rzemiośle zgodnie z którym do rzemiosła nie zalicza się działalności handlowej, usług hotelarskich, działalności transportowej, usług świadczonych w wykonywaniu wolnych zawodów, usług leczniczych oraz działalności wytwórczej i usługowej artystów plastyków i fotografików.

Art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy o rzemiośle

Rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej przez wspólników spółki cywilnej **osób fizycznych** w zakresie wykonywanej przez nich **wspólnie działalności gospodarczej** - jeżeli spełniają oni **indywidualnie i łącznie** warunki określone w pkt 1 (*warunki dot. jednoosobowej działalności*).

Art. 2 ust. 1 pkt. 8 ustawy o rzemiośle

Rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej przez wspólników spółki cywilnej **osób fizycznych** w zakresie wykonywanej przez nich **wspólnie działalności gospodarczej**, jeżeli działalność gospodarcza jest wykonywana **z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji przynajmniej jednego wspólnika** i jego **pracy własnej**, pod warunkiem, że pozostałymi wspólnikami są **małżonek, wstępni lub zstępni** wspólnika oraz wszyscy wspólnicy łącznie są **mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą** w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

*pojęcie zstępnego i wstępnego należy rozumieć tak jak na gruncie prawa cywilnego, czyli obejmuje jedynie krewnych w linii prostej np. dzieci, wnuki, rodzice, dziadkowie itd., natomiast do tych grup nie zalicza się np. rodzeństwa którzy są krewnymi w linii bocznej

*wpis wspólników spółki cywilnej w rejestrze CEIDG

Przykład – wspólnicy spółki cywilnej osób fizycznych:

Małżonkowie założyli spółkę cywilną na potrzeby prowadzenia wspólnie małej piekarni. Oboje są przedsiębiorcami wpisanymi do rejestru CEIDG z kodem PKD 47.24.Z. Żona posiada tytuł mistrza piekarza, natomiast mąż nie posiada wykształcenia zawodowego (tzn. nie posiada kwalifikacji zawodowych w rzemiośle jako piekarz) i pomaga żonie w prowadzeniu piekarni głównie jako kierowca, magazynier itp. Firma nie zatrudnia pracowników, oboje małżonkowie z wykorzystaniem pracy własnej prowadzą piekarnię. Oboje małżonkowie są mikro przedsiębiorcami.

W tym wypadku pomimo tego, że jeden ze wspólników spółki cywilnej nie spełnia podstawowego kryterium wykonywania rzemiosła ponieważ nie posiada kwalifikacji zawodowych w kierunku piekarz (zgodnie ze wspólnym przedmiotem działalności spółki cywilnej), to jednak oboje jako wspólnicy dwuosobowej spółki cywilnej zgodnie z ustawą są rzemieślnikami. W tym wypadku znajduje zastosowanie przepis art. 2 ust. 1 pkt. 8 ustawy o rzemiośle zgodnie z którym, jeżeli działalność gospodarcza jest wykonywana z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji przynajmniej jednego wspólnika i jego pracy własnej (w tym wypadku żony - mistrza piekarza), pod warunkiem, że pozostałymi wspólnikami są małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika oraz wszyscy wspólnicy łącznie są mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą.

*W powyższym przykładzie wystarczyłoby tylko aby wspólnicy nie byli małżeństwem (lub się rozwiedli), wtedy oboje przestają być rzemieślnikami, ponieważ w takim wypadku zastosowanie znajdzie przepis art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy o rzemiośle.

Art. 2 ust. 1 pkt. 3 ustawy o rzemiośle

Rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie **działalności gospodarczej** przez spółkę jawną, z wykorzystaniem **zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3, wszystkich wspólników i ich pracy własnej** - jeżeli jest ona **mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą** w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

Art. 2 ust. 1 pkt. 7 ustawy o rzemiośle

Za rzemieślnika uznaje się również spółkę jawną, jeżeli przynajmniej jeden wspólnik spełnia warunki ustawowe a pozostałymi wspólnikami są **małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika**.

*UWAGA: kwalifikacje zawodowe dotyczą w tym wypadku wyłącznie:

- dyplom mistrza w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła;
- świadectwo czeladnicze
- albo tytuł robotnika wykwalifikowanego w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła;

*Wpis spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej: KRS)

Przykład – spółka jawna:

Spółka jawna zgodnie z wpisem do KRS posiada dwóch wspólników: wspólnik X posiada tytuł mistrza monter instalacji sanitarnych, wspólnik Y: tytuł mistrza w zawodzie kucharz.

Wspólnicy nie są ze sobą spokrewnieni. Reprezentacja spółki jest jednoosobowa przez Wspólnika X, ale oboje wspólnicy pracują w spółce osobiście świadcząc pracę. Spółka aktualnie prowadzi działalność gospodarczą i osiąga przychód wyłącznie w zakresie: PKD 43.22.Z Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych. Spółka ma ponadto wpisane w rejestrze KRS kilka innych przedmiotów działalności (kodów PKD) jednak w żadnym z nich spółka nie generuje przychodu.

Wskazana spółka jawna nie spełnia kryterium ustawowego i nie jest rzemieślnikiem w rozumieniu art. 2 ust. 6 ustawy o rzemiośle. Wynika to z faktu, że jak wskazano spółka jawna prowadzi działalność w zakresie wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, natomiast tylko jeden ze wspólników posiada kwalifikacje zawodowe w rzemiośle (tj. mistrz-monter instalacji sanitarnych) które są wykorzystywane przez spółkę w ramach tego rodzaju działalności tzn. w zakresie usług instalacji wodno-kanalizacyjnych. Trudno w tym wypadku uznać, że posiadane przez drugiego wspólnika kwalifikacje zawodowe w rzemiośle w zupełnie innej dziedzinie tj. mistrz – kucharz, są również wykorzystywane przez spółkę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej i kodu PKD 43.22.Z. Oczywiście możliwe jest, że ta sama spółka jawna poszerzy zakres prowadzenia działalności na usługi związane z gastronomią, w ten sposób, że również drugi ze wspólników będzie wykorzystywał posiadane kwalifikacje zawodowe w rzemiośle (mistrz – kucharz) w działalności spółki jawnej. Uważam jednak, że sam formalny wpis do KRS spółki nowej działalności (PKD) nie będzie wystarczający. Ponadto z racji tego, że pomiędzy wspólnikami nie zachodzi stosunek pokrewieństwa wymieniony w przepisie, spółka nie ma statusu rzemieślnika.

Art. 2 ust. 1 pkt. 4 ustawy o rzemiośle

Rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie **działalności gospodarczej** przez spółkę komandytową **osób fizycznych**, z wykorzystaniem **zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3, wszystkich wspólników i ich pracy własnej** - jeżeli jest ona **mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą** w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców

Art. 2 ust. 1 pkt. 7 ustawy o rzemiośle

Za rzemieślnika uznaje się również spółkę komandytową **osób fizycznych**, jeżeli przynajmniej jeden wspólnik spełnia warunki ustawowe, a pozostałymi wspólnikami są **małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika**.

*UWAGA: kwalifikacje zawodowe dotyczą w tym wypadku wyłącznie:

- dyplom mistrza w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła;
- świadectwo czeladnicze
- albo tytuł robotnika wykwalifikowanego w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła;

*Wpis spółki w rejestrze KRS

Przykład – spółka komandytowa osób fizycznych:

Spółka komandytowa zgodnie z wpisem do rejestru KRS posiada trzech wspólników: komplementariuszem zarządzającym i reprezentującym spółkę jest inna spółka z o.o., natomiast komandytariuszami są osoby fizyczne (ojciec i syn), którą są jednocześnie udziałowcami w spółce z o.o. będącej komplementariuszem. Oboje komandytariusze posiadają tytuły zawodowe czeladników w zawodzie tapicer, a spółka komandytowa zgodnie z wpisem do KRS świadczy usługi tapicerskie - PKD 95.24.Z Naprawa i konserwacja mebli i wyposażenia domowego. Spółka komandytowa jest mikro przedsiębiorcą, zatrudnia kilku pracowników jednak komandytariusze również pracują w spółce.

W tym przypadku, od razu należy stwierdzić, że tego typu spółka komandytowa, w której jednym ze wspólników jest inna spółka (w tym wypadku spółka z o.o.) nie jest rzemieślnikiem, ponieważ jest ustawowy wymóg, aby wszyscy wspólnicy spółki byli osobami fizycznymi. Nie ma w tym wypadku również znaczenia fakt, że te same osoby fizyczne są jednocześnie jedynymi udziałowcami w spółce z o.o.

Art. 2 ust. 1 pkt. 5 ustawy o rzemiośle

Rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie **działalności gospodarczej** przez spółkę komandytowo-akcyjną **osób fizycznych**, z wykorzystaniem **zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3**, wszystkich wspólników i ich pracy własnej - jeżeli jest ona **mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą** w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców

Art. 2 ust. 1 pkt. 7 ustawy o rzemiośle

Za rzemieślnika uznaje się również spółkę komandytowo akcyjną **osób fizycznych**, jeżeli przynajmniej jeden wspólnik spełnia warunki ustawowe, a pozostałymi wspólnikami są **małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika**.

*UWAGA: kwalifikacje zawodowe dotyczą w tym wypadku wyłącznie:

- dyplom mistrza w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła;
- świadectwo czeladnicze
- albo tytuł robotnika wykwalifikowanego w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła;

*Wpis spółki w rejestrze KRS

Przykład – spółka komandytowo – akcyjna osób fizycznych:

Spółka komandytowo akcyjna zgodnie z wpisem do rejestru KRS posiada dwóch wspólników: komplementariuszem oraz akcjonariuszem są osoby fizyczne (brak pokrewieństwa). Komplementariusz reprezentujący spółkę posiada tytuł zawodowy czeladnika w zawodzie tapicer, a spółka zgodnie z wpisem do KRS świadczy usługi tapicerskie - PKD 95.24.Z. Naprawa i konserwacja mebli i wyposażenia domowego. Akcjonariusz posiada wykształcenie średnie ogólnokształcące jednak oboje wspólnicy uczestniczą w działalności spółki. Spółka komandytowa zatrudnia 300 pracowników i osiągnęła roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych w 2020 roku przekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro.

Spółka w takim wypadku nie wykonuje rzemiosła i nie jest rzemieślnikiem w rozumieniu ustawy o rzemiośle, ponieważ:

- *tylko jeden wspólnik (komplementariusz) posiada kwalifikacje zawodowe w rzemiośle tj. czeladnik tapicer – akcjonariusz to też w przypadku tej spółki wspólnik, pomiędzy wspólnikami nie ma pokrewieństwa wymienionego w ustawie, a więc wszyscy wspólnicy muszą posiadać kwalifikacje zawodowe w rzemiośle,
- *ponadto spółkę należy uznać za duże przedsiębiorstwo zgodnie z ustawą prawo przedsiębiorców.

Art. 2 ust. 1 pkt. 6 ustawy o rzemiośle

Rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej przez **jednoosobową spółkę kapitałową**, powstałą na podstawie art. 551 § 5 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526) w wyniku **przekształcenia przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną**, wykonującego we własnym imieniu działalność gospodarczą, z wykorzystaniem swoich **zawodowych kwalifikacji i pracy własnej** - jeżeli powstała spółka jest **mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą** w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

*Spółki kapitałowe to spółka z o.o. oraz spółka akcyjna.

*Spółka z o.o. jednoosobowa – 100% udziałów spółki posiada jeden wspólnik

*Spółka akcyjna jednoosobowa – 100% akcji spółki posiada jeden akcjonariusz

*Wprawdzie nie wynika to wprost z przepisu, ale w drodze wykładni celowościowej i istoty przekształcenie należy przyjąć, że taka spółka musi po przekształceniu prowadzić działalność jak przed przekształceniem zaliczaną do rzemiosła

*UWAGA: brak zawężenia w zakresie kwalifikacji zawodowych w rzemiośle.

*Wpis spółki w rejestrze KRS

Przykład – spółka kapitałowa:

- *Spółka z o.o. została zarejestrowana w rejestrze KRS w 2021 roku
- *100% udziałów należy do jednej osoby, czyli jest to tzw. jednoosobowa spółka z o.o.
- *udziałowiec nigdy wcześniej nie prowadził działalności gospodarczej na własny rachunek
- *Zarząd spółki składa się z dwóch osób tj. jedynego udziałowca jako Prezesa zarządu oraz jego małżonki jako Wiceprezesa Zarządu,
- *oboje małżonkowie posiadają tytuły mistrza w zawodzie cukiernik,
- *spółka prowadzi działalność i osiąga całość przychodów z cukiernictwa PKD 10.82.Z Produkcja kakao, czekolady i wyrobów cukierniczych

Spółka nie jest rzemieślnikiem pomimo tego, że jest jednoosobowa oraz że jedyny wspólnik posiada zawodowe kwalifikacje w rzemiośle, ale spółka nie powstała w wyniku przekształcenie w trybie przepisu art. 551 § 5 k.s.h. ponieważ została zarejestrowana jako nowa spółka w 2021 r. Dla oceny czy spółka jest rzemieślnikiem nie ma znaczenia, że członkiem Zarządu jest żona ponieważ żona nie jest udziałowcem – tym samym dla oceny czy spółka kapitałowa jest rzemieślnikiem nie bierzemy pod uwagę kto jest w zarządzie spółki i jakie ma kwalifikacje zawodowe.

Jak weryfikować pracodawców rzemieślników w praktyce:

*Weryfikację należy rozpocząć od wglądu do właściwego rejestru:

*CEIDG pod adresem <https://www.biznes.gov.pl/pl> gdzie dodatkowo może znajdować się informacja o kwalifikacjach zawodowych w rzemiośle przedsiębiorcy,

*KRS pod adresem <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/krajowy-rejestr-sadowy> dla spółek prawa handlowego – brak informacji o kwalifikacjach zawodowych w rzemiośle,

*jeśli kwalifikacje zawodowe w rzemiośle nie są ujawnione w rejestrze, należy zażądać dokumentu potwierdzającego posiadane kwalifikacje lub jeśli będzie to wystarczające stosowne oświadczenie w tym zakresie,

*pozostałe dane, których nie są ujawnione w rejestrach, a istotne dla ustalenia statusu rzemieślnika np. wielkość przedsiębiorstwa, czy przedsiębiorca/wspólnik osobiście świadczy pracę i prowadzi przedsiębiorstwo, jaki przedmiot działalności firma rzeczywiście prowadzi (generuje przychody), stopień pokrewieństwa pomiędzy wspólnikami itp., należy odebrać w razie potrzeby w formie oświadczenia pisemnego - w przypadku spółek zgodnie z reprezentacją ujawnioną w KRS.

Dziękuję za uwagę

www.ikancelaria.com.pl

IV FORUM SZKÓŁ RZEMIOSŁA

**„Przygotowanie zawodowe – wysoko wykwalifikowane kadry dla gospodarki i rynku pracy” - on-line z Warszawy
w dn. 17 marca 2021 r.**

